

Rok onko
2025
prevence

Rakovina prsu: prevence je naprosto klíčová

Karcinom prsu patří k nejčastějším nádorovým onemocněním u žen. Chirurgové Vsetínské nemocnice ročně operují zhruba osmdesát nemocných s nádorem prsu, letos nově s nejmodernější technologií, která využívá takzvaného magnetického zrna a nanočástic oxidu železa. V boji s rakovinou prsu je ale nejdůležitější správná prevence, která zachraňuje životy.

Vyzkoušet si samovyšetření prsu na modelu a dozvědět se více o prevenci mohly ženy v pátek 10. října 2025 v poliklinice Vsetínské nemocnice i v nedaleké Smetanově obchodní galerii. „U našeho stánku v poliklinice se zastavila každou hodinu zhruba dvacítka žen. Informovaly jsme je, jak by mělo vypadat samovyšetření prsu, a mohly si také zkusit na modelu nahmatat nádory. Některé přichozí měly dotazy, část z nich byla překvapena, jak jsou nádory hluboko,“ komentuje Zdenka Švagerová z organizace ONKO-DUHA Vsetín, která se na přípravě DNE PRO RŮŽOVOU STUŽKU tradičně podílí.

Samovyšetření je základní prevencí, kterou by si každá dospělá žena měla pravidelně provádět jednou měsíčně, a nezapomínat ani na vyšetření podpaží. Dominantní je ale preventivní vyšetření, které se provádí v mamocentrech. „Cílem je diagnostika v časném stádiu, takzvané nehmátné léze. Od pětáctiřátého roku věku má žena preventivní vyšetření jednou za dva roky zdarma, a pokud by si chtěla nechat prsa vyšetřit dříve, zaplatí poplatek, který jistě každá unese,“ připomíná lékař chirurgického oddělení Vsetínské nemocnice MUDr. Petr Rohlík. Od letoška mají lékaři ve Vsetíně nového, moderního pomocníka, který jim operativu prsu usnadňuje. Jedná se o špičkový magnetický detekční systém pro lokalizaci a označení nehmátných nádorů prsu, ale také spádových lymfatických uzlin, a to s využitím takzvaného magnetického zrna a magnetických nanočástic oxidu železa.

Nová technologie přináší pozitivní změny. „Nejsme odkázáni na jiné pracoviště, odpadá značení radionuklidem i nutnost přesunu pacientek před náročnou operací do Zlína a zpět,“ vysvětluje chirurg Vsetínské nemocnice MUDr. Petr Rohlík a dodává: „K nádoru se aplikuje takzvané magnetické zrno. Pomocí našeho nového přístroje si můžeme nehmátnou lézi najít v konkrétním umístění. Sami si také můžeme detekovat spádovou uzlinu: den před operací aplikujeme magnetické nanočástice železa do oblasti horního zevního kvadrantu nad prsní dvorec. Do druhého dne nám lymfatickou cestou dojde do spádové uzliny. Pomocí přístroje si tedy zobrazíme ložisko nehmátné léze v prsu i spádovou uzlinu. Ta se v případě nádoru prsu odebírá vždy.“

Zakoupení nové technologie podpořila sponzorským darem ve výši 100 tisíc Kč společnost Kayaku Safety Systems Europe a.s., která je významným partnerem Vsetínské nemocnice a již roky se podílí na podpoře prevence a léčby onkologických onemocnění. Je také hlavním organizátorem DNE PRO RŮŽOVOU STUŽKU.

Vyšetření mamografem nebolí, jen mírný tlak

Ženy z regionu se mohou obrátit na Mamografické pracoviště ve Vsetíně, které provozuje AGEL Diagnostické centrum.

Jedná se o akreditované pracoviště, které využívá špičkový mamograf General Electric – Senographe Pristina s mimořádným tkáňovým kontrastem a ostrostí detailů při současně redukcí rentgenového záření. **Pracovní doba je pondělí až středa od 6.30 do 15.00 hodin. Telefon pro objednání je +420 800 266 666.** Kromě screeningového (preventivního) mamografického vyšetření pro ženy ve věku od 45 let ve dvouletých intervalech (horní hranice není omezena, plně hrazeno z prostředků zdravotního pojištění), pracoviště dále nabízí:

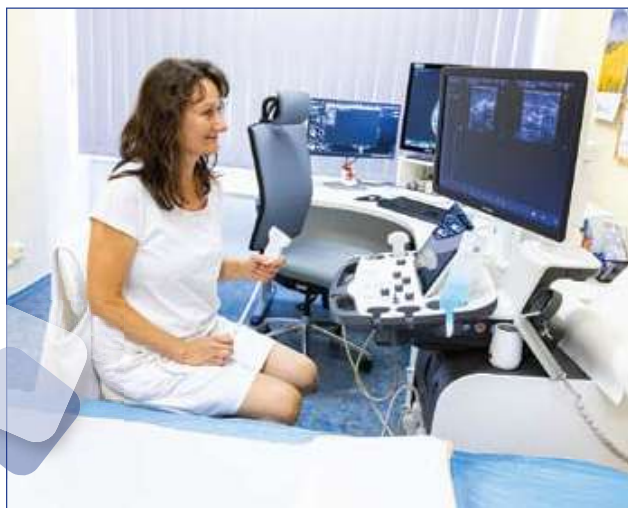
- Screeningová (preventivní) mamografická vyšetření pro ženy do 45. roku věku formou samoplátcovství.
- Diagnostické mamografické vyšetření u žen s potížením (zejména pohmatovým nálezem) na podkladě doporučení (žádanky) gynekologa či praktického lékaře.
- Ultrazvukové (sonografické) vyšetření prsu, ať už jako doplňují vyšetření v rámci mamárního screeningu, či jako preventivní vyšetření prsu u žen mladších 45 let.
- Biopstické výkony v lokální anestezii.

Lékařky MUDr. Pavly OPĚLOVÉ, kterou znáte i z radiodiagnostického oddělení Vsetínské nemocnice, jsme se zeptali, jak vyšetření probíhá a co ženy čeká? „Ženy přijdou na pracoviště, které najdou ve třetím patře polikliniky. V recepci

jsou zapsané do počítačového systému, potom se posouvají na vyšetření na mamograf, kde se dělají čtyři snímky, to znamená dva snímky každého prsu, jeden je šikmý snímek, druhý shora. Vyšetření je komfortní, s minimální dávkou záření, nebolí, žena pociťuje mírný tlak.“

Jaký je další postup? „Snímky se posílají do systému, vyhodnotím je. Pacientky mezitím čekají na chodbě, většinou dostanou výsledek do ruky hned po mamografu, pokud je zapotřebí dovyšetření, pozvu si je ještě na vyšetření ultrazvukem. A potom podle nálezu. Buď výsledek dostanou do ruky hned po mamografu, když je negativní. Pokud je zapotřebí dovyšetřit biopsii, objednáme na biopsii.“

Jaké výsledky se žena může dozvědět? „Výsledky mohou být zcela **negativní**, což je ideální stav, nebo **benigni** – jedná se o nezhoubný nález, který přetrvává již několik let, ale také **nejasný** – u žen, které mají hodně denzní, hutnou žlázu, se dělají ultrazvukové vyšetření, aniž bychom měli podezření na nějaký problém, spíše k vyloučení skrytých změn, které na mamografu nemusí být vidět. A potom se také ženy mohou dozvědět o **podezření na malignitu** – zhoubný nádor, kdy se doplňují biopsie a podle výsledku se řeší.“

Co se u posledně jmenovaného případu děje dál? „Když se objeví podezřelý nález, objednáme pacientku na biopsii, většinou se snažíme dát termín do týdne, pokud je to z provozních a technických důvodů možné. Udělá se biopsie, odeberou se vzorky, které se odesílají pod mikroskop na histologii do Vsetínské nemocnice. Zhruba týden trvá, než máme výsledky biopsie, jakmile je máme, ještě ten den voláme pacientce a sdělujeme výsledek.“

Jednoznačně dominují záchovné operace prsu

Pokud je to možné, usilují vsetínští chirurgové u nádorů prsu o parciální, záchovný výkon, jehož cílem je odstranění pouze nádorového ložiska s dostatečnými resekčními okraji. Taková operace je pro ženu obecně šetrnější a méně traumatizující než odstranění celého prsu. Existují ale i specifické případy.

„Prevence je nesmírně důležitá. Pokud žena přijde včas, jedná se o prsozáchovný výkon s negativními uzlinami, vrací se do běžného života prakticky zdravá. Je sledována, ale zdravá. Horší situace je, pokud jsou zasaženy uzliny, nebo jsou již dokonce v těle metastázy,“ vysvětluje chirurg MUDr. Petr Rohlík a pokračuje: „Záchovné operace jednoznačně dominují. Z padesáti pěti operací nádoru prsu, které jsme letos dosud udělali, se jednalo jen o pět totálních mastektomií s odstraněním

celé mléčné žlázy, v ostatních případech o parciální výkon,“ informuje chirurg MUDr. Petr Rohlík.

Rekonstrukční operace

Jsou však i případy, kdy by nález umožňoval jen parciální výkon, ale pacientka si přeje následnou rekonstrukci prsu – nechat si z kožního laloku břicha vytvořit nové prso. „V takovém případě přistupujeme k mastektomii, přestože bychom nemuseli, ale je to na přání pacientky. Přání ženy vždy bereme v potaz,“ konstatuje.

Preventivní odstranění prsu

Měli už také případ, kde byla genetika nepříznivá a přivedla ženu k rozhodnutí o preventivním odstranění prsu. „Nedávno jsem operoval paní, která měla před dvěma, třemi lety malý nádor v prsu a úspěšně jsme provedli prsozáchovný výkon. Vše se pěkně zahojilo. Po operaci pak absolvovala genetické vyšetření, které pro ni nedopadlo dobře – bylo diagnostikováno, že je nositelkou genu pro nádor prsu, byla BRCA pozitivní. Řešili jsme to na mammární komisi a pacientka projevila zájem, že by chtěla preventivně odstranit obě prsa. Zárok takto proběhl, provedl jsem oboustrannou mastektomii, přestože prsa byla aktuálně bez nádoru,“ odpověděl MUDr. Petr Rohlík s tím, že pacientka v tomto případě odmítla i rekonstrukční operaci.

S bolestí a tlakem v jizvě může pomoci rehabilitace

Jizvy po operačním zákroku mohou potrápít, a to nejen u operací prsu. Může se projevit tah a bolest v místě rány, ale i ve vzdálenějších částech těla. S problémy mohou pomoci na rehabilitačním oddělení Vsetínské nemocnice. Žadanku na ošetření vystaví praktický lékař, ošetřující gynekolog, chirurg, ortoped, neurolog či zubař.

„Pacienty k ošetření jizvy nám posílají lékaři z břišní chirurgie, ošetřujeme stavy po popáleninách, situace po zákrocích v dutině ústní. S čerstvými i staršími jizvami přicházejí pacienti po různých onkologických operacích (jazyka, střeva, krku, páteře, ledvin), občas se objeví i postradiační jizvy.“

Řešíme také srůsty v břiše, a to i po jejich chirurgickém rozrušování. Dále se často věnujeme jizvám po císařském řezu," vysvětluje fyzioterapeutka Mgr. Zuzana Rýdlová.

Problémem bývá typicky bolest a tah v oblasti jizvy, ale neřídka i ve vzdálenějších částech těla. „Například jizva na trupu, třeba po laparoskopické operaci žlučníku, může omezovat dýchání," dodává. Terapie je striktně nebolestivá. „Manuálně ovlivňuji napětí měkkých tkání v okolí jizvy i jizvu samotnou. Pracuje se na povrchu i v hlubokých tkáních," říká fyzioterapeutka.

Vlastní ošetřování může začít téměř ihned po operaci, přes krytí lze velmi jemným tlakem začít lehkou tlakovou masáží. „Tlak je asi takový, jakým byste hladili novorozence," popisuje fyzioterapeutka s tím, že po odstranění stehů se začíná jizva šetrně protahovat „C" a „S" hmaty, vždy tak, aby zůstala zavřená, nikdy neroztahovat okraje od sebe.

Problém zjistila při prvním mamografickém vyšetření

Onkologická onemocnění se nevyhýbají ani zdravotníkům a pracovníkům nemocnice. Příběh sanitářky donáškové služby Vilmy Kašparové je plný energie a odhodlání. Nejenže dokázala zabojovat s nemocí, ale také se vrátit do zaměstnání, pracovat a rozdávat úsměvy. Děkuje všem, kteří o ni pečovali, a dodávali jí sílu, zároveň vzkazuje: Nezapomínejte na prevenci!

Že není všechno v pořádku zjistila na prvním preventivním mamografickém vyšetření, na které má žena po pětácti letech nárok. „Hned mi řekli, že to nevypadá dobře, ale že jsem přišla včas," komentuje paní Vilma s tím, že nález byl v obou prsou a další vyšetření poodezření na onkologické onemocnění potvrdila. V hlavě se jí odehrál celý život, myšlenky byly různorodé. „Byl to obrovský šok. Dva roky přede mnou si tím prošla moje maminka, takže i genetiky u mě zřejmě sehrála velkou roli," dodává.

Naštěstí šlo vše velmi rychle. „Následovala biopsie, magnetická rezonance, různá vyšetření, za tři týdny operace prsou v naší nemocnici," vysvětlovala s tím, že všude se potkávala s pochopením, vstřícným a empatickým chováním. Následovala chemoterapie, která probíhala v rámci Komplexního onkologického centra KNTB, jenž se nachází v naší poliklinice, takže nemusela dojíždět. „I tady byl perfektní přístup. Chemoterapie trvala dva měsíce, jedna týdně. Celkem jsem jich absolvovala devět. Snášela jsem to dobře," hodnotí. Následovala bioléčba, další injekční a následně i gynekologická léčba.

Co by vzkázala ženám, které si vyslechnou podobnou nepříznivou diagnózu? „Nejdůležitější je psychika. Nevzdávat to za žádných okolností," specifikuje. Obrovskou podporou jí byla rodina, myšlenky na nejmladšího syna, tehdy sedmiletého syna. „Čekala jsem to všechno mnohem horší, naštěstí to v mém případě dopadlo výborně a jsem ráda, že jsem se mohla vrátit do práce, která mě baví," bilancuje a dodává: „Všem, ať chodí na prevenci, která se nabízí. Nepodceňovat příznaky, čas je nejdůležitější."

Diagnostiku si prohlédli na Dni otevřených dveří

Součástí programu ROKU ONKOPREVENCE byla také možnost nahlédnout do laboratoří patologické anatomie, které jsou důležitým článkem v diagnostice nádorových onemocnění. Příchozí si mohli některé laboratorní činnosti vyzkoušet a na připravených vzorcích sledovat organové změny.

Den otevřených dveří se uskutečnil 25. listopadu a dotazy příchozích se týkaly diagnostiky prsu, děložního čípku, ale také dalších onkologických onemocnění. „Jsme patologie nemocnicí, předně fungujeme jako servis pro naše operační obory, nejčastěji pro chirurgii a gynekologii, to se zpravidla jedná o histologické vzorky, a dále zpracováváme cytologický materiál, který nám dodává například interní oddělení. Zpracováváme ale i vzorky z dalších pracovišť," informovala vedoucí laborantka oddělení Mgr. Věra Maňáková.

Výsledky laboratorních vyšetření, která se provádějí na oddělení patologické anatomie, mají často zásadní vliv při stanovení diagnózy a dalšího léčebného postupu. Klíčovou roli hrají při určení typu nádoru a specifických faktorů, důležitých pro rozhodnutí o charakteru další léčby a případném rozsahu zákroku. Jedná se především o bioptické a cytologické analýzy, ale i náročnější imunohistochemická vyšetření. Těch přitom meziročně přibývá, dáno je to nárůstem počtu onkologicky nemocných, ale také rozšiřováním screeningových programů. „Zpracujeme ročně více než dva tisíce vzorků, loni ke screeningu rakoviny prsu a děložního čípku přibyl screening karcinomu prostaty. Vyhodnocujeme také diagnostický marker celiakie," hodnotí vedoucí laborantka.

Oddělení má k dispozici řadu špičkových přístrojů, mezi které patří např. barvicí automat nebo tkáňový procesor, který poskytuje kvalitnější a rychlejší přípravu preparátů. I tak je velká část přípravy vzorků závislá na pečlivé práci laboranta.

Vánoční dárky z lékárny potěší a podpoří zdraví

Jednoduchý způsob, jak spojit radost s užitečností, nabízejí dárky plné zdraví a pohody. Ať již se rozhodnete pro posílení imunity svých blízkých, péči o klouby či voňavé bylinné čajové směsi, pracovníci Lékáren DUO v poliklinice i v hlavním areálu Vsetínské nemocnice jsou připraveni poradit a nabídnout mnohé další alternativy zdravých dárců.

KOMPRESNÍ FORMUJÍCÍ LEGÍNY s medicínským účinkem příznivě ovlivňují cirkulaci v žilním a lymfatickém systému. Jsou vhodné pro prevenci celulitidy a při počátečním stádiu lipoedému (městnání mezibuněčné tekutiny mezi zvětšenými tukovými buňkami v podkoží). Vhodné pro denní nošení, regeneraci a relaxaci. K dispozici pestrá nabídka kompresivních zdravotních produktů.

VYCHUTNEJTE SI ZIMNÍ POHODU se směsí bylinných čajů, které přinášejí lahodné chutě a vůně, zahřejí a potěší. Ať již v dárkovém či tradičním balení, přinesou do domovů vůni Vánoc, kterou jistě ocení i Vaši blízcí.

PODPOŘTE KLOUBY: výběr doplňků stravy pro dobrou kondici kloubů zahrnuje například i komplexní, prémiovou kloubní výživu s komplexem devíti ověřených složek ChondroFit Komplex 9. Vhodný jak pro starší generaci, pro osoby s nadváhou, sedavým zaměstnáním, fyzicky pracující, tak i pro aktivní sportovce. Deklaruje zvýšenou vstřebatelnost účinných látek díky extraktu z černého pepře.

PODPORA IMUNITY: komplex vitamínů, rostlinných extraktů z echinacey, rakytníku, šípku a aceroly (barbadoská třešeň) najdete například v ImunoHelp. Uvádí se, že acerola obsahuje 50–100 krát více vitamínu C než pomeranče a citróny. Keř se vyskytuje převážně v Mexiku, Indii a Karibiku, daří se mu ale také na Floridě, Jamajce či v jižní Americe.

S PŘÍCHODEM ZIMY klesá venkovní teplota a s ní i množství slunečního záření, které naše tělo potřebuje k tvorbě vitamínu D. Tento klíčový vitamin je nezbytný nejen pro zdraví kostí, ale také pro silnou imunitu, správné fungování svalů a celkovou pohodu.

MARTÁNCI I JACK HLÍVÁK: prostředky pro posílení imunity jsou také ve formě sirupů či želé tablet, přizpůsobených dětským chutím. Martánci obsahují extrakt z Echinacea purpurea (třapatka nachová), vitamin C a zinek, které pomáhají podporovat zdravý imunitní systém. Jack Hlívák je doplněk stravy s příjemnou višňovou chutí, který je vhodný i pro děti od jednoho roku věku.